

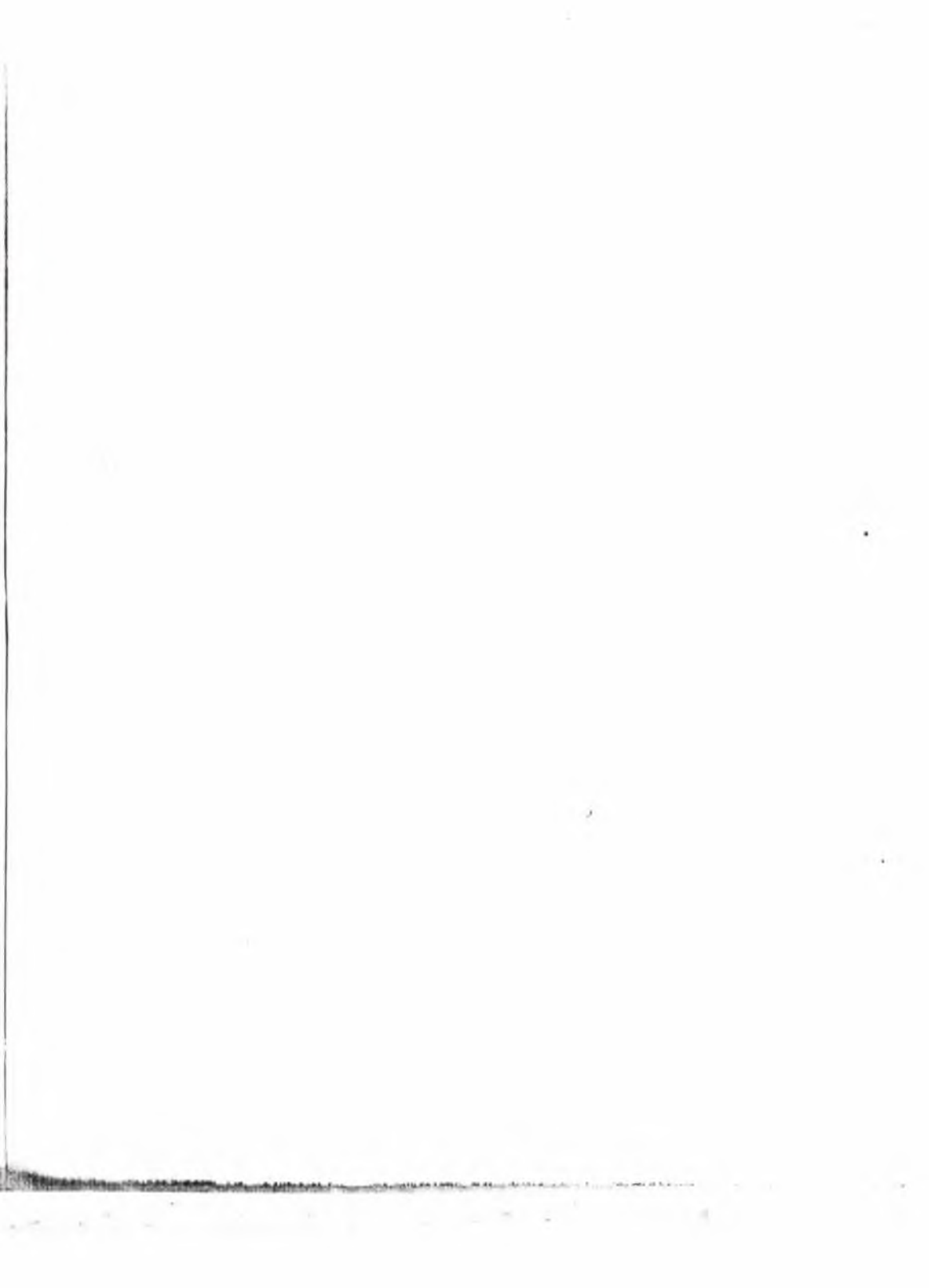
**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI**

**MAGISTRANTLARNING
VIII ILMIIY ANJUMANI
MATERIALLARI**

Samarqand – 2009

SAMARQAND VILOYATIDA DINIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI

M. Usmonov

Mutaxassislik: Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya

Diniy turizm xalqlarning o'z diniga bo'lgan hurmati va e'tiqoti nuqtai nazaridan muqaddas qadamjolar, shaharlar, qabriston va aziz sanalgan maskanlarga ziyorat qilishdi (Soliyev, Usmonov, 2005).

Samarqandni aziz, muqaddas, avliyolar va buyuk insonlar abadiy qo'nim topgan joy sifatida e'zozlashadi. Xalqimiz ulug' din ulamolari, buyuk kishilar, avliyolar qabrlarini ziyorat etish, o'tganlar ruhini shod etish maqsadida Samarqand shahri va uning tumanlaridagi ziyoratgohlarga taslirif buyurishadi va katta ma'naviy energiyu, o'zuqa olishadi. Binoharin, Samarqandda diniy turizmni rivojlantirish uchun Shohizinda, Hazrati Xizr, Ruhobod, Amir Temur, Imom Buxoriy, Al-Motrudiy, Xo'ja Axrori Vali, Hazrati Dovud, G'ovsul A'zam, Mahdumi A'zam Dahbediy va boshqa ko'plab ziyoratgoh, qadamjolar mavjud bo'lib, ular sayyohlikni yuksaltirishga katta imkoniyat yaratadi.

Mustaqillikdan so'ng respublikamizda, shu jumladan, Samarqand viloyati va uning tumanlarida ko'plab buyuk avliyo kishilarimiz ruhlarini pok qilish niyatida ko'plab qadamjolar qayta ta'mirlanib, obodonlashtirilmoqda. Respublikamiz Prezidenti I.A.Karimov tashabbusi bilan ko'plab qadamjolar qaytadan tiklandi, obodonlashtirildi va keng xalq ommasiga, ziyoratchilarga qulaylik yaratildi. Olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, hozirgi kunda viloyatdagi mavjud diniy ziyoratgohlar diniy turizm nuqtai nazardan chuqur o'rganilmagan bo'lib, ularni keng ko'lamli o'rganish maqsadga muvofiqdir. Samarqand viloyati turistik obyektlari tumanlar doirasida quyidagi 1-jadvalda o'z aksini topgan.

Samarqand viloyati turistik ob'ektlarining ro'yxati

1-jadval

Tumanlar	Turistik ob'ektlar nomi
Samarqand shahri	<p>Universitet xiyobonidagi ming yillik chinor va boshqa daraxtlar, Alisher Navoiy muzeyi, SamDU arxeologik, zoologik muzeylari, bosh markaziy istirohat hiyobon, shifobaxsh chashina buloqlar, «Mo'jiza» bolalar dam olish maskani, qadimiy mahallalar va b.</p> <p>Ulug'bek abservatoriyasi, Xo'ja Doniyo payg'ambar ziyoratgohi, Ishratxona, Qadimiy Siyob arig'i, Affesiyob arxeologik muzeyi va xarobalari, Xazrati Xizir masjidi, Shohizinda masjid, dahmalar majmuasi, B. bixonim ansambli, Siyob bozori, Registon ansambli, Al-Motrudiy maqbarasi, Ruxobod maqbarasi, Amir Temur maqbarasi, Shahar bosh jorneye masjidi, Samarqand tarixiy bosh muzeyi, hunarmandlar, nonvoylar mahallalari va h.k.</p> <p>Temir yo'l istirohat dam olish xiyoboni, «SamKochayto» banda</p>

	Chinni zavodlari.
Bulung'ur tumani	Qadimiy Tuyatortar kanali, Fozil Yo'ldosh o'g'li uy muzeyi, xalq etnografik folklor ansambllari, jun yigirish, gilam (mahalliy shevada julbaroq deb ataladi) to'qish, vino ishlab chiqarish va h.k.
Jombuy tumani	Xolvoyi qishlog'idagi ming yillik chinorlar, Zarafshon daryosi va uning Oqdaryo va Qoradaryoga ajralishi, Zarafshon qo'riqxonasi, qadimiy tepaliklar, xalq milliy an'analari, urf-odatlari va h.k.
Ishtixon	Qoradaryo sohillari, Shayxlar qo'rg'oni xalq amaliy san'ati, milliy an'analari, urf-odatlari va boshqalar
Kattaqo'rg'on	Kattaqo'rg'on suv ombori, Kattaqo'rg'on patiri, Andoqiy ziyoratgohi va bulog'i, «cho'kkan tuya» shaklidagi tabiiy yodgorliklar va milliy an'analar
Narpay	Qo'chqorli ota ziyoratgohi, Qo'tirbuloq dam olish maskani, shifobaxsh bulog'i va avliyo baliqlari, Robijontepa shahar qoldig'i, Dobussiya qal'a xarobalari, Qo'shtepa ikkita tabiiy tosh tepalik maskani va h.k.
Nurobod	Xazrati Dovud ziyoratgohi va g'ori, Tim qishlog'idagi ming yillik archalar, Karnobcho'l ekolandshaftlari, milliy urf-odatlar, xalq hunarmandchiligi, jumladan jun yigirish, taqir gilam to'qish, kurash, ko'pkari o'yinlari, qadimiy sardobalar, Tapaqul, Sazag'on dam olish maskanlari va b.
Oqdaryo	Mahdumi A'zam Dahbediy ziyoratgohi, Oqdaryo daryosi sohillari dam olish maskanlari, Miyonqol oroli ekolandshafti, xalq milliy an'analari, milliy kurash o'yinlari.
Payariq	Imom Buxoriy masjid majmuasi va ziyoratgohi, Navro'ztpa, G'ilmonsoytpa, Oqtapa tabiiy tepaliklar.
Pastdarg'om	Qadimiy Darg'om kanali dam olish maskanlari, milliy ananalar, kurash, ko'pkari o'yirlari va b.
Paxtachi	Zarafshon daryosi sohillari dam olish maskanlari, qadimiy sardobalar
Samarqand	Xo'ja Ahrori vali ziyoratgohi, Ishratxona ziyoratgohi, Mironqul, Ohalik dam olish maskanlari, Ohalik tog'i soyliklaridagi xushmanzara dam olish maskanlari, milliy an'analar, yog'och o'ymakorligi, metallga ishlov berish milliy urf-odatlar va h.k.
Tayloq	Tayloq ota qo'rg'oni ziyoratgohi, jomye masjidi, 300 kishilik istirohat bug'i, Bandikushon ziyoratgohi.
Urgut	Chor chinor, chinorlari va buloqlari, Hovsul A'zam ziyoratgohi, Xo'jabtol ota, Miqqilloq tosh, Teshiktosh, Qaynar, Shirvog'ota ziyoratgoh va dam olish turistik maskanlari, «toshqo'y» tabiiy xaykali, Bug'jamatosh, Toshkelinchak, Go'rimor tabiiy tosh shakllari, I.e.v, Qaynarbuloq, Rohatbuloq buloqlari, Omonqo'ton

	dam olish maskanlari, Eski davon yo'llari, Taxti Qorachabegim saroyi xarobalari va h.k.
Qo'shrabod	Tog' oldi dam olish maskanlari, Qaynar avliyo bulog'i, milliy ananalar, urf odatlar, ko'pkari o'yinlari, jun titish, urchuq yigirish, gilam to'qish, milliy dostonchilik, baxshichilik, Ergash Jumanbulbul o'g'li dostonchilik maktabi.

Xulosa qilib ta'kidlash joizki, Samarqand viloyatida Imom Al-Buxoriy maqbarasi, Shohizinda maqbarasi, Xo'ja Axror maqbarasi, Maxdumi A'zami ziyoratgohi, Motrudiy, Guri Amir maqbarasi va ko'plab maqbara va qadamjolar qaytadan tiklanib diniy ziyoratchilar muqaddas maskaniga aylanib borishi o'z navbatida kelajakda diniy turizmni yanada rivojlantirish uchun xizmat qiladi. Buning uchun diniy turizm rivojlangan davlatlar tajribasini keng ko'lami o'rganish, sayyohlar oqimini yanada ko'paytirish uchun reklamaga e'tiborni kuchaytirish, infratuzilmani rivojlantirish lozim.

Adabiyotlar

1. Абдумаликов Р. Туризм. – Т.: Укитувчи, 1978.
2. Абрамов М.М. Самарқанд қабристонлари. – Самарқанд, 1995.
3. Komilova F. Xalqaro turizm bozori. – T.: TDIU, 2001.
4. Nazarova K., Komilova F. O'zbekistonda turizm imkoniyatlarini kengaytirish //O'zbekiston iqtisodiy axborotnomasi, №9, 2000.
5. Раҳмагуллаев А. Самарқанд вилояти туризмни ривожлантириш имкониятлари //Ўзбекистонда география, экология ва туризм муаммолари. - Самарқанд, 1995.
6. Soliyev A, Usmonov M.R. Samarqand turizmi rivojlanishida o'rta va kichik korxonalarining ahamiyati //Kichik va o'rta biznesda menejment muammolari. Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. - Samarqand, 2002 .

Ilmiy rahbar dots. N. Mamatqulov

KATION-ANION POLIMETIN BO'YOQLARINING SPEKTRAL-LYUMINESSENT XOSSALARINI ERITMALARDA O'RGANISH

M. Husenov

Mutaxassislik: Lazer fizikasi

Polimetin bo'yoqlari polimetin zanjiriga (-SN=) xinolin, naftalin, indolin guruhlarini kiritish yordamida hosil qilinadi [1]. Ular fan texnikasining turli sohalorida ishlatilib kelinmoqda. Masalan, bo'yoqlardan tayyorlangan eritma optik kvant generatorlarida, ya'ni lazerlarda aktiv modda sifatida, generatsiya sohasini kengaytirish, passiv to'siq sifatida (zatvor), fotografiyada sinsiblizator sifatida, yengil sanoatda polimer tolalarni bo'yashda, keyingi yillarda fotoxrom materiallar sifatida

